

**แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยตามหลักปธาน 4 ของโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา
(กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1**
**GUIDELINES FOR SAFE EDUCATIONAL INSTITUTION MANAGEMENT BASED ON
PRADHĀNA IV OF PHRAINSUKSA (KLOMSAKUN UTHIT) IN PHRA NAKHON SI
AYUTTHAYA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE OFFICE AREA 1**

¹ไกรสร วงศ์ณรัตน์ Kraisorn Wongnarut

²พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษณ์ ภูริปญโญ PrakrusangkarakChakkit Bhuripanno

³อินธา ศิริวรรณ Intha Siriwan

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: kraisornkraisorn11@gmail.com

Article Received: August 06, 2025. Revised: September 25, 2025. Accepted: September 27, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) 2) เพื่อศึกษาวิธีการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยตามหลักปธาน 4 ของโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) 3) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยตามหลักปธาน 4 ของโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธีโดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมดที่เป็นครู จำนวน 98 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติคือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการความจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) พบว่า ความต้องการจำเป็นอันดับ 1 คือ ด้านมาตรการปลูกฝังให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านมาตรการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา และด้านมาตรการปราบปรามเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา 2) วิธีการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยตามหลักปธาน 4 ของโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) เป็นการบูรณาการการบริหารความปลอดภัย 3 ด้านกับหลักปธาน 4 ประกอบด้วย (1) สังวรปธาน (การระวัง) เฝ้าระวังและตระหนักรู้ถึงความเสี่ยงหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมของโรงเรียน (2) ปหานปธาน (การป้องกัน) สร้างระบบและมาตรการเพื่อควบคุมพฤติกรรมเสี่ยง และจัดการกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้น (3) ภาวนาปธาน (การพัฒนา) ส่งเสริมความปลอดภัยด้านจิตใจและอารมณ์ สร้างสภาพแวดล้อมที่สงบ และดูแลสุขภาพจิตของนักเรียน (4) อนรักขนาปธาน (การรักษา) ปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาความปลอดภัยและคุณธรรมให้ยั่งยืน และ 3) แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยตามหลักปธาน 4 ของโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ประกอบด้วย (1) ด้านการปลูกฝัง เป็นการวางรากฐานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาความไม่ปลอดภัยตั้งแต่ต้น ผ่านการวางแผนร่วมกับทุกภาคส่วน

การกำหนดพื้นที่ควบคุมและติดป้ายสัญลักษณ์เตือนภัย การจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัย และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้มีความปลอดภัยอยู่เสมอ (2) ด้านการป้องกัน มุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นในการป้องกันภัยให้แก่ทุกคนในสถานศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมให้ความรู้ การเสริมสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัย การฝึกอบรมทักษะที่จำเป็นอย่างการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการสอดแทรกเนื้อหาความปลอดภัยในกิจกรรมต่างๆ (3) ด้านการปราบปราม เป็นมาตรการสำหรับจัดการเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นแล้ว โดยครอบคลุมตั้งแต่การแก้ไขปัญหาเร่งด่วนอย่างรวดเร็วผ่านทีมเคลื่อนที่เร็ว การช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟูสภาพจิตใจผู้ประสบเหตุโดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายเพื่อให้ผู้ประสบเหตุได้รับความคุ้มครองอย่างเป็นธรรม

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษาปลอดภัย, หลักปธาน 4, โรงเรียน

Abstract

This research aims to: 1) study the needs for safe school administration at Phra In Suksa School (Klomsakul Uthit), 2) study the safe school administration methods based on the Four Principles of Pradhāna at Phra In Suksa School (Klomsakul Uthit), and 3) propose guidelines for safe school administration based on the Four Principles of Pradhāna at Phra In Suksa School (Klomsakul Uthit), conducted under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1. This mixed-method study utilized a quantitative methodology using questionnaires to collect data from a total population of 98 teachers. Data were analyzed using statistics such as frequency, percentage, mean, and standard deviation. Qualitative research utilized interviews with seven key informants and content analysis.

The research findings revealed that: 1) the needs for safe school administration at Phra In Suksa School (Klomsakul Uthit) ranked first in the list of needs: measures to instill safety in the school, followed by preventative measures to ensure school safety, and suppressive measures to ensure school safety. 2) The safe school administration methods based on the Four Principles of Pradhāna at Phra In Suksa School (Klomsakul Uthit) was an integration of 3 aspects of safety management with the Four Principles of Pradhāna included: (1) Saṃvara Padhāna (caution), monitoring and being aware of risks or dangers that may occur in the school environment. (2) Pahāna Padhāna (prevention), creating systems and measures to control risky behaviors and dealing with potential dangers. (3) Bhāvanā Padhāna (development), promoting mental and emotional safety, creating a peaceful environment, and caring for students' mental health. (4) Anurakkhaṇā Padhāna (maintenance), instilling social and environmental responsibility to ensure sustainable safety and morality. And 3) the guidelines for managing safe educational institutions according to the Four Principles of Pradhāna at Phra In Suksa School (Klomsakul Uthit), Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1, consisted of (1) Cultivation, laying a foundation to prevent safety problems from the beginning through collaborative planning with all sectors,

determining controlled areas and posting warning signs, establishing a safety committee, and improving the physical environment to be safe at all times. (2) Prevention, focusing on creating knowledge, understanding, and necessary skills in safety prevention for everyone in the educational institution, such as organizing knowledge-giving activities, building safety awareness, and training in essential skills such as first aid. and the insertion of safety content into various activities. (3) Suppression, a measure for dealing with when an incident has already occurred, covering everything from solving problems to quickly suppressing the incident through a rapid response team, providing assistance, rehabilitation and mental recovery for the victims by coordinating with relevant agencies, and following legal procedures to ensure that victims receive fair protection.

Keywords: Safe Educational Institution Management, Pradhāna 4, Schools

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ มีวัตถุประสงค์หลักในการเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตของคนทุกช่วงวัย จากภัยคุกคามในรูปแบบใหม่อาทิ อาชญากรรม และความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติภัยจากโรคอุบัติใหม่และภัยจากไซเบอร์ทางการศึกษาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีของโลกยุคศตวรรษที่ 21 เป็นพลวัตที่ก่อให้เกิดความท้าทายในด้านการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้ ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและประเทศชาติมีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น ซึ่งภัยในแต่ละด้านล้วนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ นโยบาย Quick Win 7 วาระเร่งด่วน ข้อที่ 1 ความปลอดภัยของผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการมองเห็นภัยที่เกิดขึ้นแก่นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกิดขึ้นซ้ำและส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจในหลายปีที่ผ่านมา เช่น ภัยจากการคุกคามทางเพศ ภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก (Bully) รวมถึงภัยที่เกิดจากโรคอุบัติใหม่ ได้แก่ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เป็นผลให้เป็นการอุปสรรคต่อการเรียนรู้และสวัสดิภาพชีวิตของนักเรียน นักศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

นโยบายของส่วนราชการ หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคต่างก็มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นพัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ นักเรียน นักศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษาจากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดีสามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ ส่งเสริมความปลอดภัยสร้างความมั่นใจให้สังคมเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ นักเรียน นักศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดและในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้การป้องกัน ดูแล ช่วยเหลือ หรือเยียวยาและแก้ไขปัญหาให้มีความเป็นเอกภาพ มีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบ สามารถแก้ไขปัญหาและบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างยั่งยืนด้วยการบริหารจัดการตามมาตรการ 3 ป ได้แก่ ป้องกัน ปลูกฝัง และปราบปรามให้เกิดความปลอดภัย

ให้มากที่สุดและไม่ให้เกิดเหตุการณ์นั้นซ้ำอีก เพื่อสร้างความมั่นใจและความเชื่อมั่นให้นักเรียน นักศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปว่านักเรียน นักศึกษาจะได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และเกิดความปลอดภัยอย่างมั่นคงและยั่งยืนเพื่อให้แนวทางการปฏิบัติสอดคล้องและเป็นระบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) ตลอดจนมีการบูรณาการในด้านต่างๆ ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียนเพื่อพิจารณาให้ครบถ้วนทุกด้าน พื้นฐานของการพัฒนาชีวิต คือการได้รับการศึกษาโดยได้เรียนในสถานศึกษาที่มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก ล้วนเป็นองค์ประกอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ครบวงจร

การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนมีความสำคัญสำหรับทุกคนในโรงเรียนเนื่องจากเป็นสถาบันที่ให้ความรู้สู่ความสำเร็จในชีวิตการศึกษาของนักเรียน รวมถึงความสุขในการทำงานของบุคลากรที่เป็นส่วนในการขับเคลื่อนองค์กรให้สำเร็จจากสถานการณ์ความรุนแรง ภัยพิบัติสิ่งที่เป็นอันตรายทั้งต่อจิตใจชีวิต ทรัพย์สินที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดหมายสามารถมีผลกระทบต่อบุคคลต่างๆภายในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารบุคลากร ครูต้องร่วมกันดำเนินงาน สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความปลอดภัย การมีแนวทางการปฏิบัติความปลอดภัยในโรงเรียนให้เกิดขึ้นเพื่อทำให้เด็กนักเรียนเกิดความปลอดภัยสูงสุดอย่างเป็นรูปธรรม บุคลากรในโรงเรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงสามารถนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ดังนั้นการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนจึงเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนที่จะต้องมีนโยบายเพื่อรักษาความปลอดภัย ประกอบด้วย 1) หลักการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการภัยพิบัติในโรงเรียนและการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ 2) การจัดขอบข่ายความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ ภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ ภัยจากอุบัติเหตุ ภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ และภัยจากสุขภาวะทางกายและจิตใจและ 3) การป้องกัน การปลูกฝังและการปราบปรามการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ การป้องกัน การปลูกฝังและการปราบปราม สิ่งเหล่านี้จึงเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานเมื่อเกิดสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทันที่ (ธนัทธวัฒน์ วรวัชรบรรชัย, 2567)

โดยผู้วิจัยเลือกใช้หลักธรรมในพระพุทธศาสนา คือ หลักปธาน 4 เป็นหลักธรรมสำคัญในพระพุทธศาสนาที่ประกอบด้วยความพยายามที่ตั้งมั่นเพื่อการรักษาและพัฒนาจิตใจให้ดีขึ้น เพราะหลักปธาน 4 สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยได้ คือ 1) สังวรปธาน เป็นการระมัดระวังไม่ให้เกิดสิ่งที่ไม่ดีหรืออันตรายขึ้นในการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ผู้บริหารและครูควรมีมาตรการป้องกันอันตราย เช่น การตรวจสอบระบบรักษาความปลอดภัย การตรวจสอบสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับอายุและสภาพจิตใจของนักเรียน 2) ปหานปธาน การแก้ไขและกำจัดสิ่งที่ไม่ดีหรืออันตรายที่เกิดขึ้นแล้วในสถานศึกษา เช่น หากมีการพบปัญหาการกลั่นแกล้งกันในโรงเรียน ผู้บริหารควรมีมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น การให้ความรู้เรื่องการต่อต้านการกลั่นแกล้งหรือการบำบัดเพื่อช่วยผู้ได้รับผลกระทบ 3) ภาวนาปธาน การพัฒนาสิ่งที่ดีและปลอดภัยในสถานศึกษา เช่น การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตร การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน การส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจ และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการเติบโตของนักเรียน และ 4) ออนุรักษนาปธาน การรักษาสิ่งที่ดีและปลอดภัยที่มีอยู่ในสถานศึกษา เพื่อให้มีความปลอดภัยอย่างยั่งยืน เช่น การรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน การดูแลรักษาสภาพแวดล้อมที่สะอาดและปลอดภัย การตรวจสอบและบำรุงรักษาอุปกรณ์ต่างๆ ในโรงเรียนให้พร้อมใช้งานเสมอ การประยุกต์ใช้หลักปธาน 4 ในการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยจะช่วย

เสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองของนักเรียนในทางที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ความปลอดภัยในสถานศึกษาจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่โรงเรียนต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยตามหลักปธาน 4 โรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้ ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาจะสามารถนำไปใช้เป็นสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งใช้ในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาและเป็นแนวทางในการพัฒนาความปลอดภัยของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีหลักปฏิบัติเพื่อร่วมกันพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
2. เพื่อศึกษาวิธีการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยตามหลักปธาน 4 ของโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยตามหลักปธาน 4 ของโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบเป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 98 คน และใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) จำนวน 7 คน ที่เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยการเจาะจง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม มีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป ทั้ง 3 ด้าน 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย 3) ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย 4) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาว่ามีความครอบคลุมหรือไม่ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.5 - 1.00 5) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมายจำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.878 6) ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

แบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบจำแนกตามความต้องการจำเป็นจำนวน 3 ด้าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale ซึ่งแต่ละคำถามจะมีคำตอบเป็นตัวเลือก 5 ระดับ

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อศึกษาวิธีการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยตามหลักปธาน 4 ของโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ การวิเคราะห์แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจะใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็น

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวม ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวม

ที่	การบริหารสถานศึกษาปลอดภัย โรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ)	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI ^{modified}	ลำดับ
		μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล		
1	ด้านมาตรการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา	2.02	0.46	น้อย	4.40	0.27	มาก	1.178	2
2	ด้านมาตรการปลูกฝังให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา	1.96	0.22	น้อย	4.38	0.22	มาก	1.234	1
3	ด้านมาตรการปราบปรามเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา	2.33	0.39	น้อย	4.55	0.35	มากที่สุด	0.952	3
	รวม	2.11	0.28	น้อย	4.45	0.22	มาก	1.156	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย สำหรับสภาพปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.28 เมื่อ

พิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมาตรการปราบปรามเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านมาตรการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษาและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านมาตรการปลูกฝังให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา

สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากร สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.22 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมาตรการปราบปรามเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านมาตรการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษาและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านมาตรการปลูกฝังให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา

เมื่อเรียงลำดับตามความสำคัญของความต้องการความจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยระบุความต้องการความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุดและมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อนซึ่งพิจารณาตามค่าดัชนี PNImodified ในที่นี้ คือ 1.156 พบว่าความต้องการจำเป็น อันดับ 1 คือ ด้านมาตรการปลูกฝังให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษารองลงมาคือ ด้านมาตรการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษาและอันดับสุดท้าย คือด้านมาตรการปราบปรามเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา

2. วิธีการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ตามหลักปธาน 4 ของโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

2.1 ด้านมาตรการปลูกฝังความปลอดภัยด้านสังวรประธาน คือ การเพียรระวังการตระหนักรู้และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาผ่านการสังเกตและการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมที่อาจมีความเสี่ยงหรืออันตราย โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการสังเกตอันตรายที่อาจเกิดขึ้น เช่น สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่อาจเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุหรือปัญหาด้านความปลอดภัย หลักการของการปลูกฝังความปลอดภัยด้านสังวรประธานมีดังนี้ การเพียรระวังฝึกสังเกตสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุหรือความเสี่ยงต่างๆ เช่น ความไม่ปลอดภัยจากการใช้อุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสม การทำกิจกรรมที่เสี่ยงเกินไป หรือสิ่งที่อาจก่อให้เกิดอันตรายทั้งต่อตัวเองและผู้อื่น สร้างสำนึกในตัวนักเรียน ครูและบุคลากรเกี่ยวกับความสำคัญของการเพียรระวังสังเกตและระมัดระวังในสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ซึ่งจะช่วยให้ทุกคนสามารถตัดสินใจได้อย่างมีสติในการหลีกเลี่ยงอันตราย การฝึกฝนให้ทุกคนในสถานศึกษามีความสามารถในการเพียรระวัง สังเกตและรับมือกับสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง เช่น การฝึกให้สังเกตสัญญาณหรือสภาพแวดล้อมที่มีความผิดปกติ และการฝึกการตอบสนองในกรณีที่พบสิ่งที่เป็นอันตราย การปลูกฝังให้ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการเพียรระวังสังเกตและรักษาความปลอดภัยร่วมกัน เช่น การทำให้การเพียรระวังฝึกสังเกตความปลอดภัยเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน และเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร

2.2 ด้านมาตรการปลูกฝังความปลอดภัยด้านปธานประธาน คือ การเพียรสร้างระบบที่ช่วยป้องกันหรือจัดการกับความเสี่ยงจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น โดยการควบคุมพฤติกรรมที่อาจเสี่ยง หรือที่สามารถทำให้เกิดอันตรายได้ เป็นการเน้นการสอนหรือการสร้างจิตสำนึกที่เกี่ยวข้องกับการหลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจเกิดอันตรายต่อบุคคลหรือชุมชน โดยการป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยในสถานศึกษา เพียรให้ความรู้และการปลูกฝังความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมที่อาจเสี่ยง เช่น การไม่วิ่งเล่นใน

บริเวณที่มีความเสี่ยง การไม่เล่นอุปกรณ์ที่อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุ เพียรส่งเสริมให้นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษามีพฤติกรรมที่เอื้อต่อความปลอดภัย เช่น การใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ให้ถูกต้อง การปฏิบัติตามกฎระเบียบเพื่อป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุ เพียรสร้างระเบียบและมาตรการป้องกันกำหนดและปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ช่วยลดความเสี่ยง เช่น การติดป้ายเตือนในสถานที่ที่อาจมีความเสี่ยง การจัดให้มีการตรวจสอบความปลอดภัยในพื้นที่ต่างๆ เช่น อาคาร สถานที่ที่มีอุปกรณ์การเรียน เพียรฝึกฝนการตอบสนอง การให้ความรู้ในการรับมือกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น การฝึกซ้อมการอพยพในกรณีเกิดภัยพิบัติ หรือการให้ความรู้ในการป้องกันตัวจากอุบัติเหตุเพียรละบาปที่เกิดขึ้นแล้ว

2.3 ด้านมาตรการปลูกฝังความปลอดภัยด้านภavanaประธาน คือ การสร้างสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เน้นความสงบและความปลอดภัยในด้านจิตใจและอารมณ์ของนักเรียน ซึ่งไม่เพียงแต่การดูแลความปลอดภัยทางกายภาพ แต่ยังรวมถึงการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดี การมีสติ และการฝึกฝนจิตใจให้มีความเข้มแข็ง การฝึกสติในชีวิตประจำวัน คือ การฝึกสติช่วยให้นักเรียนสามารถตระหนักรู้ถึงความคิดและอารมณ์ของตนเอง รวมถึงการควบคุมการตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ ได้ดีขึ้น เช่น การฝึกสติในตอนเช้าก่อนเริ่มเรียน หรือการทำสมาธิในระหว่างวัน ซึ่งช่วยเพิ่มความสามารถในการรับมือกับความเครียดและความวิตกกังวล การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและสงบ คือการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและเปิดกว้างในโรงเรียนจะช่วยให้ นักเรียนรู้สึกปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ ควรมีพื้นที่ที่เงียบสงบสำหรับการฝึกสมาธิ หรือพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดคุยและแบ่งปันความรู้สึก การให้การศึกษาด้านความเครียดและสุขภาพจิตให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการกับความเครียด การมีอารมณ์ที่ดีและการส่งเสริมความเข้าใจในด้านสุขภาพจิตช่วยให้นักเรียนสามารถรับมือกับความกดดันจากการเรียนและสิ่งรอบตัวได้ดีขึ้น การใช้กิจกรรมบำบัดจิตใจ การจัดกิจกรรมที่สามารถช่วยบำบัดจิตใจ เช่น การทำกิจกรรมศิลปะ การร้องเพลง การเล่นกีฬา หรือการฝึกการหายใจเพื่อผ่อนคลาย อาจช่วยเสริมสร้างจิตใจที่มั่นคงและลดความวิตกกังวลในตัวนักเรียน การส่งเสริมการใช้ความเมตตาและการให้อภัย คือส่งเสริมการฝึกปฏิบัติตนในทางที่มีเมตตากรุณาต่อเพื่อนๆ และการฝึกให้อภัยจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสังคมที่ปลอดภัยและเต็มไปด้วยความเข้าใจและการเคารพ การสนับสนุนจากครูและบุคลากรทางการศึกษา คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรมีบทบาทสำคัญในการให้คำแนะนำและสนับสนุนทางจิตใจแก่นักเรียน ควรมีการสอนและแนะนำให้ฝึกภavana ฝึกสมาธิ หรือวิธีการดูแลจิตใจเมื่อพบกับสถานการณ์ที่ท้าทาย

2.4 ด้านมาตรการปลูกฝังความปลอดภัยด้านอนรรักษาประธาน คือ การปลูกฝังความปลอดภัยในสถานศึกษาด้านอนรรักษานบนธรรมนิยมประเพณีให้กับนักเรียน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากการรักษาและส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่นช่วยเสริมสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมที่ดี รวมถึงการดูแลสิ่งแวดล้อมและการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ต่างๆ ดังนั้นการปลูกฝังความปลอดภัยในสถานศึกษาจึงสามารถทำได้ด้วยการสร้างกิจกรรมหรือกิจกรรมเรียนรู้ที่เน้น (1) การเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม สอนให้นักเรียนรับรู้ถึงความสำคัญของประเพณีท้องถิ่น เช่น การปฏิบัติตามระเบียบการหรือขนบธรรมเนียมในการรักษาความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ไม่ทำให้เกิดอันตรายหรือเสียหาย (2) การฝึกทักษะการดูแลความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน เช่น การฝึกการดับเพลิงเบื้องต้น การรู้จักใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ความปลอดภัยในสถานศึกษา การระวังอันตรายในสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ทางเดินที่ปลอดภัย (3) การสร้างค่านิยมการร่วมมือในการดูแลสถานศึกษา ส่งเสริมให้นักเรียนร่วมมือกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัย เช่น การทำความสะอาดห้องเรียน

การจัดสถานที่เรียนให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุ (4) การส่งเสริมการปฏิบัติที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สอนให้นักเรียนรู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบข้างในสถาบันศึกษา เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากมลพิษหรือการใช้ทรัพยากรอย่างไม่ถูกวิธีการปลูกฝังความปลอดภัยไม่เพียงแต่การสอนให้รู้จักปฏิบัติตามข้อบังคับ แต่ยังเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกให้รู้จักความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในระยะยาว ช่วยเสริมสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมที่ดี รวมถึงการดูแลสิ่งแวดล้อม และการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ต่าง ๆ

3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ตามหลักปธาน 4 ความปลอดภัยของสถานศึกษา มุ่งเน้นให้เกิดความปลอดภัยต่อนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเน้นมาตรการที่เข้มงวดในมาตรการ 3 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านมาตรการปลูกฝังให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา การดำเนินการเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา อุบัติเหตุ หรือความไม่ปลอดภัยต่อนักเรียนครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการสร้างมาตรการป้องกันจากปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยการประชุมชี้แจงวางแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัยสถานศึกษาร่วมกับบุคลากรภาคีเครือข่ายและหน่วยงานองค์กร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกำหนดพื้นที่ควบคุมความปลอดภัยรวมถึงป้ายสัญลักษณ์และอุปกรณ์ควบคุมความปลอดภัยส่วนบุคคล จัดทำป้ายสัญลักษณ์แสดงความเสี่ยงในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมจากภาคีสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมจากภาคีสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเสนอแผนความปลอดภัยของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภูมิทัศน์ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องน้ำ ห้องพิเศษและห้องอื่นๆ ให้มีความปลอดภัยมีการสำรวจและประเมินสภาพความเสี่ยงด้านความปลอดภัยสถานศึกษา

3.2 ด้านมาตรการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ จิตสำนึกและเจตคติที่ดีและการสร้างเสริมประสบการณ์เพื่อให้เกิดทักษะในการป้องกันภัยให้แก่ นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการสร้างมาตรการปลูกฝังเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษาสร้างจิตสำนึกความตระหนักการรับรู้และความเข้าใจด้านความปลอดภัยให้แก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคมจัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยให้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครอง เสริมสร้างทักษะ ประสบการณ์และสมรรถนะด้านความปลอดภัยให้แก่ นักเรียนที่เน้นการลงมือปฏิบัติที่เชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ให้แก่ เช่นการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาอดแทรกด้านความปลอดภัยสถานศึกษาในกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ รวมถึงสรรหาต้นแบบผู้จัดกิจกรรมและการจัดกิจกรรมเสริมทักษะที่เป็นเลิศ เป็นต้น

3.3 ด้านมาตรการปราบปรามเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา ดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหา การช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟูและดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย โดยมีมาตรการการปราบปรามเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา คือ การจัดการแก้ไขปัญหากกรณีเกิดเหตุความปลอดภัยในสถานศึกษา กำหนดแนวทางปฏิบัติการจัดการหรือการระงับเหตุ การช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุในสถานศึกษา และสร้างการรับรู้ร่วมกันทุกภาคส่วนจัดตั้งคณะทำงานเคลื่อนที่เร็ว(Roving Team) ที่สามารถเข้าระงับเหตุได้อย่างทันเหตุการณ์ เตรียมบุคลากรและเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ที่พร้อมรับสถานการณ์ติดตั้งระบบเตือนภัยเช่น กล้องวงจรปิด สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ นอกจากนั้นยังมีการช่วยเหลือ เยียวยาฟื้นฟู จิตใจบุคคลผู้

ประสบเหตุความไม่ปลอดภัยโดยการจัดทำข้อมูลบุคคลและหน่วยงานในพื้นที่ตั้งของสถานศึกษาที่สามารถติดต่อประสานงานและให้การช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟูจิตใจได้อย่างรวดเร็วทันทั่วทั้งที่ประสานเครือข่ายการมีส่วนร่วมหน่วยงาน องค์กร เพื่อให้การช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟูจัดระบบประกันภัยรายบุคคลหรือรายกลุ่มที่สามารถให้การคุ้มครองสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน และดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย เช่น แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ด้านกฎหมายให้ผู้ประสบเหตุได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายกำหนดรายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับบัญชาหน่วยงานต้นสังกัดดำเนินคดี จำแนกประเภทของเหตุที่เกิดขึ้น ติดตามประสานงานผู้ปกครองเพื่อดำเนินการหรือดำเนินการแทนผู้ปกครองให้การคุ้มครองนักเรียนให้อยู่ในความปลอดภัย

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ความสำคัญของความต้องการความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุดและมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน ซึ่งพิจารณาตามค่าดัชนี PNImodified ในที่นี้ คือ 1.156 พบว่า ความต้องการจำเป็น อันดับ 1 คือด้านมาตรการปลูกฝังให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษารองลงมาคือ ด้านมาตรการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา และอันดับสุดท้ายคือด้านมาตรการปราบปรามเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของนาพรณ ดุนากุล (2560) พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการสวัสดิภาพของนักเรียนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียนและด้านสวัสดิการศึกษาระดับมากทุกด้านและผลรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีสวัสดิภาพของรถโรงเรียนเป็นความต้องการอันดับแรกและพบว่าความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนโดยรวมทั้ง 4 ด้าน คือด้านอาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียนและด้านสวัสดิการศึกษสำหรับเด็กปฐมวัยการศึกษา รายได้และอาชีพ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 จำแนกตามระดับ

2. ผลการศึกษาวិธีการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ตามหลักปธาน 4 ของโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า

1.1 ด้านมาตรการปลูกฝังความปลอดภัยด้านสังวรประธาน คือ การเพียรระวังการตระหนักรู้และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาผ่านการสังเกตและการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมที่อาจมีความเสี่ยงหรืออันตราย โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการสังเกตอันตรายที่อาจเกิดขึ้น เช่น สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่อาจเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุหรือปัญหาด้านความปลอดภัย การปลูกฝังความปลอดภัยด้านสังวรประธานเป็นการเพียรระวังการตระหนักรู้ การสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมที่มุ่งเน้นการป้องกันและลดความเสี่ยงต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาปลอดภัยยิ่งขึ้นทั้งในด้านการเรียนรู้และการใช้ชีวิตประจำวัน มีความสอดคล้องกับ Celaya (2003) พบว่า สถานศึกษาใช้วิธีการจัดการกับเหตุการณ์ฉุกเฉินเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่นักเรียนสูงสุด ควรปรับปรุงในด้านการดูแลในพื้นที่ที่อาจเกิดสถานการณ์และสถานศึกษาต้องการการรับรองในเรื่องความปลอดภัยควรมีการนำเสนอต่อนักเรียน ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วางนโยบายด้านการศึกษา นักทฤษฎี และนักวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา

1.2 ด้านมาตรการปลูกฝังความปลอดภัยด้านปทานประธาน คือ การเพียรสร้างระบบที่ช่วยป้องกันหรือจัดการกับความเสียหายจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นโดยการควบคุมพฤติกรรมที่อาจเสี่ยงหรือที่สามารถทำให้เกิดอันตรายได้เป็นการเน้นการสอนหรือการสร้างจิตสำนึกที่เกี่ยวข้องกับการหลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจเกิดอันตรายต่อบุคคลหรือชุมชน โดยการป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยในสถานศึกษา มีความสอดคล้อง Klonowicz and Sokolowska (1993) ที่พบว่า ผู้ที่ไม่หลีกเลี่ยงความเสี่ยงมากจะมีพฤติกรรมความปลอดภัยที่ไม่ดีและผู้ที่ไม่หลีกเลี่ยงความเสี่ยงมากจะมีพฤติกรรมความปลอดภัยที่ดีกว่า ดังนั้น สถานการณ์เฉพาะเป็นเครื่องชี้ลักษณะของบุคคลว่าจะมีพฤติกรรมความปลอดภัยหรือความเสี่ยงเพียงใด" ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน

1.3 ด้านมาตรการปลูกฝังความปลอดภัยด้านภาวนาประธาน คือ การสร้างสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เน้นความสงบและความปลอดภัยในด้านจิตใจและอารมณ์ของนักเรียน ซึ่งไม่เพียงแต่การดูแลความปลอดภัยทางกายภาพแต่ยังรวมถึงการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดี การมีสติและการฝึกฝนจิตใจให้มีความเข้มแข็ง การปลูกฝังความปลอดภัยด้านภาวนาในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่มุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาทั้งในด้านร่างกายและจิตใจของนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้พวกเขามีความมั่นคงและสามารถจัดการกับความท้าทายต่างๆ ในชีวิตได้ดีขึ้น มีความสอดคล้องกับแอนน์ สารจินดาพงศ์ (2560) ที่พบว่า การผลการวิจัยรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุในสถานศึกษาความคาดหวังในความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในสถานศึกษา ความคาดหวังในประสิทธิภาพของการตอบสนองต่อพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในสถานศึกษา และการปฏิบัติในการป้องกันอุบัติเหตุในสถานศึกษาไปในทางที่ถูกต้องมากกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4 ด้านมาตรการปลูกฝังความปลอดภัยด้านอนุรักษ์นาประธาน คือ การปลูกฝังความปลอดภัยในสถานศึกษาด้านอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีให้กับนักเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากการรักษาและส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่นช่วยเสริมสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมที่ดี รวมถึงการดูแลสิ่งแวดล้อมและการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ต่างๆ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธิดา แก้วถาวร (2561) ที่พบว่า การพัฒนากลุ่มความปลอดภัยในโรงเรียนมีการมอบหมายให้ฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานความปลอดภัยในโรงเรียน ด้านการค้นหาค้นหาปัญหาและเหตุการณ์การบาดเจ็บ โรงเรียนใช้การสังเกตและมีการดำเนินการสำรวจสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาเป็นประจำเดือนละครั้ง ด้านมุ่งสร้างความปลอดภัยใน 6 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียน โรงเรียนมีการดำเนินการสร้างแผนความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเกี่ยวกับระบบไฟฟ้า อุปกรณ์กีฬาและการสร้างความปลอดภัยด้านระบบคุ้มครองเด็กมีการป้องกันเด็กก่อพฤติกรรมรุนแรงโดยใช้วิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อได้รับข้อมูลที่ชัดเจน นำไปสู่การวางแผนช่วยเหลือนักเรียนและการเดินทางกลับบ้านโรงเรียนรวมทั้งโรงเรียนได้สร้างความปลอดภัยด้านหลักสูตรปฐมพยาบาลการช่วยเหลือนักเรียนพร้อมทั้งการตรวจสอบอุปกรณ์ปฐมพยาบาลมีความพร้อมในการใช้งานเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ด้านมีนโยบายแผนและกิจกรรมความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ตามหลักปธาน 4 ของโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ประกอบด้วยการจัดการและดูแลโรงเรียนหรือสถานศึกษาให้มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรเพื่อป้องกันอุบัติเหตุและปัญหาความปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้น โดยมีหลักการสำคัญการประเมิน

ความเสี่ยงประเมินสถานการณ์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อตรวจสอบความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น การวางแผนป้องกันและจัดการความเสี่ยง โดยกำหนดแนวทางการป้องกันและจัดการความเสี่ยงที่พบเพื่อแก้ไข และเตรียมการเผชิญสถานการณ์การให้ความรู้และฝึกอบรมให้ความรู้แก่นักเรียน ครูและบุคลากรเกี่ยวกับ มาตรการความปลอดภัยและการปฏิบัติตัวเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน รวมถึงการฝึกอบรมและจำลองเหตุการณ์เพื่อ เตรียมพร้อมรับมือ การมีระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจัดให้มีช่องทางการสื่อสารที่สามารถแจ้งเตือน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกคนในสถานศึกษาทราบถึงสถานการณ์และ สามารถดำเนินการตามแผนป้องกันการติดตามและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงานเพื่อปรับปรุงแนวทางการบริหารความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง โดยการทบทวนและพิจารณา ปรับเปลี่ยนมาตรการตามความเหมาะสม การร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานร่วมกับชุมชน ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครือข่ายความปลอดภัยและสนับสนุนการดำเนินการตามแผน ความปลอดภัยของสถานศึกษา ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาปลอดภัยเป็นการดำเนินงานที่ต้องทำอย่าง ต่อเนื่องและมีความยืดหยุ่นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ทั้งนี้ เพื่อสร้าง สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้และการทำงานของคนในโรงเรียนมีความ สอดคล้องกับงานวิจัยของธีรวัฒน์ สมพะพะ (2561) พบว่า การพัฒนาความปลอดภัยในสถานศึกษาได้ มอบหมายให้หัวหน้าอาคารสถานที่เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการความปลอดภัย ด้านการค้นหาค้นหาและ เหตุการณ์การบาดเจ็บ สถานศึกษาใช้สมุดบันทึกในการค้นหาค้นหาและเหตุการณ์บาดเจ็บในสถานศึกษา โดย มีการค้นหาค้นหาการบาดเจ็บด้วยการเฝ้าสังเกตและมีการดำเนินการสำรวจสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา เป็นประจำเดือนละครั้ง

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยตามหลักฐาน 4 ของ โรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ครั้งนี้ คือ ทำให้ทราบถึงความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโรงเรียนพระอินทร์ศึกษา (กลุ่มสกุลอุทิศ)สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จากผลการสัมภาษณ์ บุคคลเชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ด้านมาตรการการปลูกฝังให้เกิดความปลอดภัยใน สถานศึกษาในด้านหลักฐาน 4 สามารถอธิบายได้ว่า

1. Security คือ การปลูกฝังความปลอดภัยด้านสังวรปธาน การเพียรระวังการตระหนักรู้และ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาผ่านการสังเกตและการวิเคราะห์ ความเพียร ในการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุหรืออุบัติเหตุเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง ความปลอดภัยในเชิงจิตใจและ ศีลธรรม โดยการปลูกฝังความปลอดภัยด้านสังวรปธาน การมีสติเพื่อป้องกันอุบัติเหตุการรู้เท่าทันอารมณ์และสิ่ง เราที่เข้ามากระทบจิตใจฝึกเจริญสติ เช่น การกำหนดลมหายใจ หรือการเจริญสมาธิลดโอกาสที่อุกฤษฏ์จะ เกิดขึ้น เช่น ความโลภ โกรธ หลง หลีกเลี้ยงสิ่งเร้าที่กระตุ้นกิเลส เช่น โซเชียลมีเดียที่เต็มไปด้วยความโกรธ หรือความโลภ

2. Protection คือ การปลูกฝังความปลอดภัยด้านปหานปธาน การเพียรสร้างระบบที่ช่วยป้องกัน หรือจัดการกับความเสี่ยงจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ความเพียรในการละกิเลสที่เกิดขึ้นแล้วซึ่งเป็น แนวทางสำคัญในการสร้างความปลอดภัยให้กับจิตใจและชีวิตของเราเพราะการปล่อยให้เกิดกิเลสครอบงำจะ

นำไปสู่ความทุกข์และพฤติกรรมที่เป็นอันตรายต่อตนเองและผู้อื่นการปลูกฝังเป็นการฝึกฝนตนเองให้สามารถ
กำจัดกิเลสออกจากจิตใจอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ชีวิตมีความสุข ปลอดภัยและห่างไกลจากความทุกข์

3. Environment คือ การปลูกฝังความปลอดภัยด้านภาวนาปธาน การสร้างสภาพแวดล้อมใน
โรงเรียนที่เน้นความสุขและความปลอดภัยในด้านจิตใจและอารมณ์ของนักเรียน สภาพแวดล้อมที่เราอาศัยอยู่
ทั้งด้านกายภาพและสังคม ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ความคิดและจิตใจของเรา สิ่งแวดล้อมที่ดีช่วยส่งเสริม
ภาวนาปธาน โดยทำให้จิตใจมีความปลอดภัยจากกิเลสและมีโอกาสพัฒนาคุณธรรมมากขึ้น ขณะเดียวกันการ
ฝึกภาวนาปธานเองก็ช่วยสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีเพราะคนที่มีคุณธรรมย่อมส่งผลต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยรวม
อยู่ในสังคมที่มีศีลธรรม เช่น การคบหากัลยาณมิตร หลีกเลี้ยงสื่อหรือสถานที่ที่กระตุ้นกิเลส ส่งเสริมบรรยากาศ
ที่เอื้อต่อการทำความดี

4. Tradition คือ การปลูกฝังความปลอดภัยด้านอนุรักษนาปธาน การปลูกฝังความปลอดภัยใน
สถานศึกษาด้านอนุรักษขนบธรรมเนียมประเพณีให้กับนักเรียน ประเพณีที่ดีงามเป็นเครื่องมือสำคัญในการ
อนุรักษและส่งเสริมคุณธรรม เช่น ศีลธรรมความเมตตาความกตัญญูและความมีวินัยเมื่อสังคมปฏิบัติตาม
ประเพณีที่ดีก็ช่วยสร้างความปลอดภัยทางศีลธรรมและจิตใจ ลดปัญหาสังคมและพฤติกรรมที่เป็นภัย
สนับสนุนขนบธรรมเนียมที่ช่วยปลูกฝังจริยธรรม เช่น การเคารพผู้ใหญ่ การสอนให้สัมผัสมาการะปรับปรุง
ประเพณีให้เหมาะสมกับยุคสมัยโดยคงคุณค่าเดิมไว้ สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ด้านมาตรการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา ควรกำหนดแนวทางปฏิบัติการจัดการหรือการระงับเหตุ การช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุในสถานศึกษา และสร้างการรับรู้ร่วมกันทุกภาคส่วน
 - 1.2 ด้านมาตรการปลูกฝังให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา ควรจัดระบบประกันภัยรายบุคคลหรือรายกลุ่มที่สามารถให้การคุ้มครองสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน
 - 1.3 ด้านมาตรการปราบปรามเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา ควรจัดให้มีแผนซักซ้อมการป้องกันและซักซ้อมการเคลื่อนย้ายกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง การเฝ้าระวังป้องปรามนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และสถานที่จุดเสี่ยง
 - 2.2 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง แผนซักซ้อมการป้องกันและซักซ้อมการเคลื่อนย้ายกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
 - 2.3 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางปฏิบัติการจัดการหรือการระงับเหตุ การช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุในสถานศึกษา และสร้างการรับรู้ร่วมกันทุกภาคส่วน
-

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ณัฐธิดา แก้วถาวร. (2561). การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธนัทวัฒน์ วรวัชรบรรชัย. (2567). การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล, 10(1), 151.
- ธีรวัฒน์ สมเพาะ. (2561). การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเทศบาลสมุทรปราการ. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นภาพรณ ดุนากุล. (2560). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- แอนน์ สารจินดาพงศ์. (2560). ผลการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคต่อพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในสถานศึกษา ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคแพร่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Celaya Jesus Raul. (2003). Students and parents understandings of scholship to emergency crises. Dissertation Abstracts Interational, 64(1), 1471.
- Klonowicz T. and Sokolowska, J. (1993). Every Danger: Individual Difference, Accident Perception and Safety Behavior. Journal of Polish Psychology Bullentin, 24(1), 51-61.